

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **S. – K., Š.**, IČO: X. proti povinnému: **Q. – F., s. r. o., sídl. S.**, IČO: X., o **vymoženie 1 659,70 EUR s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 5Er 1941/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 13. júna 2013, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č. k. 11CoE 42/2011-36 a uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo 4. júla 2011, č. k. 5Er 1941/2008-25, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č. k. 11CoE 42/2011-36 a uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo 4. júla 2011, č. k. 5Er 1941/2008-25 sa **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súde Nové Mesto nad Váhom na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom uznesením zo 4. júla 2011, č. k. 5Er 1941/2008-25 exekúciu zastavil a súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že 23. marca 2009 bol súdu doručený podnet súdneho exekútora na zastavenie konania z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok povinného. Povinný bol k 8. septembru 2009 vymazaný z obchodného registra bez právneho nástupcu, teda stratil spôsobilosť byť účastníkom konania pred právoplatným skončením konania. O trovách exekúcie v zásade platí, že ich uhrádza povinný v zmysle § 197 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Výnimku z tejto zásady upravuje ustanovenie § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého oprávnenému

možno uložiť nahradenie trov exekúcie, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Predpokladom uloženia tejto povinnosti oprávnenému je uváženie súdu o miere jeho procesného zavinenia na zastavení exekúcie (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2MCdo 12/2004, 3MCdo 16/2005). V danom prípade sa exekučné konanie začalo 12. februára 2007 a k výmazu povinného z obchodného registra došlo 8. septembra 2009. Nebolo preto možné od oprávneného očakávať, že mohol predvídať zánik povinného, ani predpokladať, že počas tejto doby nebude jeho pohľadávka vymožená. Nejedná sa teda o prípady uvedené v § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku. Predmetná exekúcia bola zastavená z dôvodu zániku povinného bez právneho nástupcu, jeho výmazu z obchodného registra, a tým zániku spôsobilosti povinného byť účastníkom konania. Nie je teda žiadny dôvod, aby trovy exekúcie v tomto prípade znášal oprávnený. V niektorých prípadoch nastáva skutočnosť, že nie sú uspokojené všetky nároky súdneho exekútora pri výkone exekúcie, pričom uvedený stav nevedie k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré súdny exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 256/2008).

Na odvolanie oprávneného Krajský v Trenčíne, ako súd odvolací napadnutým uznesením, uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd stotožnil s právnymi závermi súdu prvého stupňa, osvojil si jeho dôvody a v zmysle § 219 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) na ne poukázal. Uviedol, že v predmetnej veci bola exekúcia zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku v spojení s § 107 a § 19 O. s. p. z dôvodu, že povinný ako právnická osoba v priebehu exekúcie zanikol bez právneho nástupcu, čím stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Za daných okolností nebolo možné uložiť povinnosť nahradiť trovy exekučného konania povinnému a tiež nejde o prípad, kedy zastavenie exekúcie procesne zaviniť oprávnený, keď k zániku povinného došlo v priebehu exekučného konania 8. septembra 2009 a nejde o prípad, že by exekúcia bola zastavená pre nemajetnosť povinného podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku. Konštatoval, že neexistuje žiaden zákonný dôvod, na základe ktorého by exekučný súd mal na zaplatenie trov exekúcie zaviazat' oprávneného. Uviedol, že súdny exekútor a oprávnený sa môžu dohodnúť vopred

o zmluvnej odmene. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR z 13. januára 2005, č. k. II. ÚS 12/2005-4.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu a uzneseniu súdu prvého stupňa podal na základe podnetu súdnej exekútorke JUDr. E. Š. mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.). Navrhol napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom na ďalšie konanie. Uviedol, že ako vyplýva z výpisu Obchodného registra Okresného súdu Trnava spoločnosť povinného bola podľa § 68 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka 6. júna 2009 zrušená, a následne vymazaná z obchodného registra k 8. septembru 2009. Z uznesenia Okresného súdu Trnava zo 14. mája 2009, č. k. 25K 18/2008 vyplýva, že konkurz na majetok úpadcu: Q.-F., s. r. o., sa zrušuje pre nedostatok majetku. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že v rámci konkurzného konania nebol zistený žiadny majetok, ktorý by bolo možné speňažiť. Konštatoval, že uvedenými skutočnosťami sa súdy vôbec nezaoberali, ani ich nezisťovali. Pokiaľ by v tomto smere vykonali dokazovanie a zabezpečili si príslušné spisové materiály, museli by dôjsť k záveru, že povinný zanikol pre nedostatok majetku, resp. z dôvodu, že majetok povinného nepostačoval ani na úhradu trov exekúcie a nie preto, že povinný stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Exekúcia preto mala byť správne zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku a nie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ exekučného poriadku, v dôsledku čoho má exekučný súd postupovať podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku a k úhrade trov exekúcie zaviazat' oprávneného.

Oprávnený a súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu orgánu konajúceho v mene oprávneného (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.), a že je prípustné (§ 243f ods. 2 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenia a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Podľa § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O. s. p., ak a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1, druhá veta O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal otázkou, či konanie súdov v preskúmvanej právnej veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. (t. j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Preskúmaním veci nezistil, že by konanie súdov bolo takouto vadou postihnuté. Takouto vadou konania napokon neodôvodňoval svoj mimoriadny opravný prostriedok ani dovolateľ.

Dovolateľ v mimoriadnom dovolaní ako dovolací dôvod uviedol, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Pri posudzovaní námietok v mimoriadnom dovolaní dovolací súd vzal na zreteľ, že vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci (§ 5 ods. 2 Exekučného poriadku), ďalej že za výkon exekučnej činnosti patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času (§ 196 Exekučného poriadku) a napokon, že súdom poverený exekútor má pri rozhodovaní o trovách exekúcie postavenie účastníka konania (§ 37 ods. 1 Exekučného poriadku).

Pokiaľ k zastaveniu exekúcie došlo rozhodnutím súdu z niektorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 57 Exekučného poriadku, rozhodne súd aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie (§ 200 ods. 2 Exekučného poriadku). Rozhodnutie súdu musí teda v týchto prípadoch okrem výroku o zastavení exekúcie obsahovať aj výrok o náhrade trov exekúcie.

Podľa § 203 ods. 2 (prvá veta) Exekučného poriadku ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený.

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu súd vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

Dovolací súd súhlasil s dôvodom, ktorý vytýkal napadnutému rozhodnutiu generálny prokurátor, že súdy nevenovali dostatočnú pozornosť tomu, z akého dôvodu došlo ex offo k výmazu povinného (obchodnej spoločnosti) z obchodného registra. Táto skutočnosť má dopad na dôvod zastavenia exekúcie v zmysle § 57 Exekučného poriadku, a následne aj na rozhodnutie o trovách exekúcie. Ak totiž dôvod zastavenia exekúcie spočíva v dôvode uvedenom v § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, o trovách exekúcie treba rozhodnúť podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, v tomto prípade musí uhradiť trovy exekúcie oprávnený.

V danej veci je zrejmé, že povinný v priebehu konania zanikol výmazom z obchodného registra bez likvidácie podľa § 68 ods. 3 písm. c/ Obchodného zákonníka

z dôvodov podľa § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka. Predpokladom výmazu z obchodného registra v zmysle uvedených ustanovení Obchodného zákonníka je nedostatok majetku dlžníka (§ 68 ods. 9 Obchodného zákonníka). Zániku povinného a jeho strate spôsobilosti na právne úkony teda predchádzala skutočnosť, že povinný ako dlžník bol nemajetný, a preto práve nedostatok jeho majetku bol v príčinnej súvislosti s jeho zánikom.

Dovolací súd sa stotožnil s názorom generálneho prokurátora, že aplikácia § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku nebola v danom prípade správna (k rovnakým záverom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 2 M Cdo 1/2006, porovnaj aj napr. rozhodnutie z 30. mája 2011 sp. zn. 7 M Cdo 5/2011, ktoré bolo občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí 13. decembra 2011 schválené na uverejnenie v zbierke súdnych rozhodnutí s rovnakým právnym záverom), ako to nesprávne ustálil súd prvého stupňa a z ktorého záveru vychádzal i odvolací súd pri rozhodovaní o trovách exekúcie. Preto odvolací súd nesprávne rozhodol o trovách exekúcie. V danej veci bolo potrebné o trovách exekúcie rozhodnúť podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorom prípade oprávnený musí uhradiť trovy exekúcie, aj keď zastavenie exekúcie nezavinil a nemohol ho predvídať.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že generálny prokurátor Slovenskej republiky podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. dôvodne, keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 2 O. s. p.), v ktorom bude právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí pre tento súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd o trovách pôvodného, ako aj dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. februára 2014

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová